

FORMULAR ZA PRIJAVU /NAGRADA ZA INOVATIVNE NASTAVNIKE/CE 2021.

1. VRSTA PRIJAVE

Individualna

2. LIČNI PODACI (Ukoliko je timska prijava onda se unose podaci za sve učesnike/ce)

a. IME I PREZIME
Aida Kalaba Musić

b. ADRESA

c. TELEFON

d. E-MAIL ADRESA
aida.kalaba@2gimnazija.edu.ba

e. ZVANJE
Profesor engleskog jezika i književnosti

f. BROJ ČLANSKE KARTICE ZAJEDNICE INOVATIVNIH
NASTAVNIKA/CA

3. RADNO MJESTO

a. Naziv ustanove:	Druga gimnazija Sarajevo
b. Adresa:	Sutjeska 1
c. Telefon:	061 319 795
d. Posao koji obavljate:	Profesor engleskog jezika i književnosti
e. Razred ili uzrast djece sa kojom radite:	Prvi i drugi razred gimnazije ove godine (ranijih godina 3 i 4. razred)
f. Godine staža:	11 godina

4. MOJA PEDAGOŠKA UVJERENJA (Ukoliko je timska prijava onda navodite zajednički tekst o pedagoškim uvjerenjima) *minimalno 100 - maksimalno 300 riječi*

Smatram da osoba koja obavlja posao nastavnika prvenstveno taj posao mora i voljeti. Kada odzvoni zvono za početak časa u 8 sati ujutro, i kada vas dočekaju učenici sa osmijehom na licu za dobro jutro, jednostavno dobijete elan, ponese vas njihov entuzijazam za znanjem, radom i njihova energija. Također, uvjerenja sam da je motivacija učenika za rad ključna, da se pridobije njihova pažnja, i da ono što se obrađuje na nastavnom satu učenici trebaju da primjenjuju i izvan učionice odnosno da učenje ne prestaje kada izađu iz učionice. Također, vodim se time da učenici imaju različite potrebe, da na primjer dolaze iz različitih mjesta, i sa različitim predznanjem tako da je pristup kojim se omogućava diferencijacija njihovih potreba (kako u smislu usvajanja gradiva tako i zdravstvenih potreba) izuzetno važan aspekt kako bi se kod svih učenika razvio osjećaj pripadnosti određenoj mikrokulturi i zajednici.

5. INOVATIVNA PRAKSA

NAGRADA ZA
INOVATIVNE
NASTAVNIKE

FORMULAR ZA PRIJAVU /NAGRADA ZA INOVATIVNE NASTAVNIKE/CE 2021.

NASLOV/NAZIV:	Prikaz aspekata drugosti (<i>Engl. Othering</i>) kroz hibridno učenje u projektnoj nastavi sa srednjoškolcima
KRATAK OPIS PRAKSE (do 200 riječi - jedan paragraf):	Aspekti drugosti prikazani kroz hibridno učenje u projektnoj nastavi sa srednjoškolcima je praksa koja je objedinila online nastavu prilagođenu pandemijskim uslovima rada, korištenje online platformi kao što je Google Meet i Zoom, zatim rada u učionici prema klasičnom modelu odvijanja nastave i terenska nastave gdje učenici iz različitih škola se susreću sa istim ciljem da razmijene mišljenja i stavove o socijalnoj marginalizaciji, kao i učenje primjenom različitih IT alata u nastavi. Nažalost, drugost je veoma prisutna u našem društvu, i ovom praksom sam željela podići svijest kod učenika o postojanju iste, da shvatimo da taj koncept ne smijemo gurati pod tepih već razgovarati o tome, i raditi na prihvatanju svakog od nas u društvo i raditi na izgradnji mostova kako bismo na način prevazišli ono što stvara jaz odnosno podjelu na „mi“ i „oni“ u školi, zajednici i društvu općenito.
KATEGORIJA (Molim Vas da označite odgovarajuću kategoriju)	Nagrada za nastavnike srednjih škola

DETALJAN OPIS:

POLAZIŠTA

Prošle godine sam bila dijelom velikog projekta implementiranog od strane Američke ambasade u Sarajevu pod nazivom Jedna knjiga Jedna Bosna i Hercegovina kojom prilikom je na nivou čitave Bosne i Hercegovine čitana i analizirana knjiga *Dear Martin* autorice Nic Stone (Prilog K). Zahvaljujući ovom projektu, bila sam na edukaciji za nastavnike pod nazivom „Applied Drama Institute – Activating Language Learning Through the Arts“ kojom prilikom sam se upoznala sa praksom pedagogije zasnovane na drami (eng. Drama – based pedaggy) i strategijama koje se mogu primijeniti u nastavi.

Iako se ove strategije određeni niz godina koriste u SAD-u, ovdje u BiH se to tek odnedavno implementira i mogu reći da mi je ovaj projekat pomogao da upoznam inovativne prakse a zatim i da kreiram vlastitu praksu te da pokažem svoju originalnost i kreativnost kroz projekat koji sam osmislila i realizirala sa učenicima.

Naime, osmislila sam projekat čiji fokus je bio provođenje diskusija i radionica sa učenicima o drugosti odnosno socijalnoj marginalizaciji pod nazivom „Kada prestane drugost, napredak počinje“ (*engl. When Othering Starts, Moving Forward Starts*). Namjera projekta bila je koliko je to moguće obzirom da se nastava velikim dijelom odvijala online, formirati radni prvenstveno online prostor gdje će učenici iz različitih škola i dijelova države međusobno sarađivati, razmijeniti mišljenja i stavove o temama drugosti, odnosno socijalne marginalizacije, aspektima koji utiču na formiranje identiteta, koji su to aspekti koji su nam dodijeljeni a koje biramo sami, kao i primjerima drugosti iz društva koje nas okružuje (porodica, škola, vannastavne aktivnosti) i podizati svijest o ovome problemu u društvu, te na neki način iznijeti prijedloge o mogućim rješenjima.

Naime, budući da je naš fokus bio društvena marginalizacija odnosno drugost, odlučila sam se za rad sa drugim kantonima, konkretno za rad sa školama koje su iz manjih mjesta, kako bi se učenici Druge gimnazije Sarajevo upoznali sa problemima manjih zajednica, ali i obratno, da se učenici iz manjih zajednica upoznaju sa kolegama iz Druge gimnazije. Škole sa kojima sam sarađivala na projektu su bile Gimnazija Rizah Odžekčić Zavidovići (profesorice Aida Mustafić i Azra Gojković) i Opća gimnazija Bosanska Krupa (profesorica Admira Mujkić). Budući da djeca u Drugoj gimnaziji sigurno imaju bolje uslove rada, kao i da mnogi učenici nemaju realnu sliku stanja u bh. društvu, kroz upoznavanje djece iz manjih sredina kod učenika se zapravo budi

NAGRADA ZA
INOVATIVNE
NASTAVNIKE

FORMULAR ZA PRIJAVU /NAGRADA ZA INOVATIVNE NASTAVNIKE/CE 2021.

osjećaj empatije, a to je vještina koju dugoročno primjenjuju.

(Šta je prethodilo opisanoj praksi; kako je i zašto došlo do primjene opisane prakse?)

minimalno 200 - maksimalno 400 riječi

CILJ I ŽELJENI ISHODI

Ovaj projekat nije imao samo jedan cilj, već više njih i izuzetno sam sretna zbog postignutih ishoda. Naima, na dugoročnoj osnovi cilj je bio probuditi kod učenika svijest o drugom i drugačijem, važnosti prihvatanja u društvu drugog i drugačijeg, odnosno važnosti inkluzije, te na neki način minimizirati predrasude prema drugom i drugačijem (engl. *the Other*) bilo da se radi o socijalnoj drugosti, rasnoj, seksualnoj, finansijskoj i sl. Kao kratkoročni cilj projekta istakla bih komunikacijske vještine, učenici su kroz radionice imali mogućnost razumjeti i izraziti svoje ideje i mišljenja kao i saslušati druge kolege, te učinkovito su radili u kolaboraciji sa drugima; zatim, rješavanje problema, budući da su učenici velikim dijelom bili samostalno uključeni u aktivnosti, kao na primjer izrada scenarija za naš video, prikazavanje problema socijalne marginalizacije kroz likovne radove zatim vještine rješavanja tekućih problema (opravdan nedolazak jedne ekipe iz Bosanke Krupe na zakazanu radionicu) osmišljavanjem drugih aktivnosti. Također, razvijanje IT vještina jer su učenici imali priliku prisustvovati radionicama sa IT ekspertima, i montažerima, gdje su na konkretnim primjerima kroz program za montažu Adobe Premire Pro imali priliku upoznati se sa osnovama iz editovanja odnosno montaže, a što su naknadno koristili za montažu videa.

(sa kakvim ciljem ste realizovali navedenu praksu; šta ste željeli postići)

minimalno 50 - maksimalno 200 riječi

DETALJAN OPIS REALIZACIJE

Aktivnosti u ovom projektu su bile usmjerene na povezivanje učenika iz tri različite škole iz BiH kako bi razgovarali o temama Drugosti u društvu, tačnije socijalne marginalizacije. Projekat sam realizirala u saradnji sa još dvije škole iz Bosne i Hercegovine, (Zavidovići i Bosanska Krupa), tačnije (Druga gimnazija Sarajevo, Gimnazija Rizah Odžekčić Zavidovići i Opća gimnazija Bosanska Krupa).

Ovu praksu smo implementirali kroz tri komponente u trajanju od 3 mjeseca. Prva Komponenta bila je u aprilu kada su održavane online radionice (Prilog S)(upoznavanje učenika i orijentacija, radionica na temu drugosti, definisanje drugosti, te važnost prihvatanja različitosti, odnosno razumijevanja druge perspektive). Ovom prilikom su učenicima dodijeljeni zadaci, shodno njihovim sklonostima pa je tako jedna grupa učenika imala zadatak izrade likovnih radova kojima će prikazati drugost (Prilog A i A1), druga grupa je bila zadužena za osmišljavanje sadržaja radionica u Konjicu i treća grupa je bila zadužena za izradu scenarija za video (Prilog: Video Othering 1) tako da su su učenici sve vrijeme bili aktivno uključeni u aktivnosti odnosno samostalno su vodili određene aktivnosti jer kroz vlastiti rad djeca najbolje uče a moja uloga kao njihove profesorice je bila više kao „guide on the side“ kao koordinator i voditelj učenika kroz sve ove aktivnosti.

Druga Komponenta podrazumijevala je radionice sa ekspertima iz oblasti montaže i editovanja videa (Prilozi F) i priprema scenarija kojom prilikom su učenici imali priliku razviti i poboljšati IT vještine, budući da su samostalno radili snimanje i editovanje. Ovdje bih naglasila da smo se u kratkom periodu prilagodili pandemijskim uslovima, i implementirali hibridno učenje budući da smo pokušali iskoristiti prednosti svih modela rada, kako online nastave tako i radionica održanih uživo te pri tome u radu koristili strategije drama-based pedagogy, pedagogije zasnovane na drami (kao što je na primjer, igra moći (game of power), zatim Truth about Me (istina o meni..) i mnoge druge. (Prilog L i Prilog L1)

Zahvaljujući povoljnoj epidemiološkoj situaciji u junu 2021. godine uspjeli smo organizirati naš centralni događaj odnosno zajednički susret i radionicu uživo u Konjicu, (Prilozi sa oznakom B) koju smo željno iščekivali jer smo online susrete zamijenili radom uživo, kao i pripremiti materijal za izradu kratkog videa kojim se sumiraju naše implementirane aktivnosti. Ovo učenje kao primjer hibridnog učenja je važno za

NAGRADA ZA
INOVATIVNE
NASTAVNIKE

FORMULAR ZA PRIJAVU /NAGRADA ZA INOVATIVNE NASTAVNIKE/CE 2021.

unapređivanje online obrazovanja budući da smo pokušali iskoristiti sve benefite online modela (radionice putem Google Meeta, korištenje Google JamBoard), ali i naravno nezamjenjivog rada uživo.

Prilikom organizacije radionice u Konjicu, susreli smo se sa velikim problemom, budući da su učenici i profesor iz Bosanske Krupe bili spriječeni prisustvovati i postojala je bojazan da će nedolazak jedne ekipe potencijalno ugroziti ono što smo osmislili i isplanirali, ali tada su naši ostali vrijedni učenici dodatno razvili vještine rješavanja problema, jer se kod njih probudila društvena odgovornost, pa su u kratkom roku osmislili druge aktivnosti kojim bi se upotpunile aktivnosti koje su planirane a nisu mogle biti realizirane. Dakle, pošto su na online radionicama učestvovali učenici iz 3 škole, kroz neočekivani nedolazak jedne grupe učenika, ostali učenici su imali priliku da vide kako teče komunikacija u kriznim situacijama, jer ono što isplaniramo često ne teče onako kako mi zamislimo, tako da su učenici imali mogućnost razvijanja i usavršavanja vještina rješavanja tekućih problema, osmišljavanjem drugih aktivnosti. Tom prilikom, su učenici iz Zavidovića u kratkom roku organizirali i pripremili aktivnosti zabavnog karaktera, a to je dostupno u prilogima- video 2, gdje su u velikoj mjeri pokazali svoju kreativnost i umijeće te na našu planiranu radionicu ponijeli i sve prateće muzičke instrumente.

Komponenta 3 je podrazmijevala pisanje scenarija i izrada videa, gdje smo opet morali osmisliti drugačije aktivnosti jer nismo imali materijal od treće škole zbog njihovog opravdanog nedolaska. Na kraju su učenici napravili jedan video koji predstavlja hronološki slijed naših aktivnosti, ali i njihove kratke klipove u kojima su kroz svoje scenarije, glumu, snimanje prikazali drugost na primjeru drugosti u školi, tačnije seksualne drugosti. Također, učenici Druge gimnazije Sarajevo su imali priliku gostovati i u medjiskoj kući Televizije Sarajevo, tačnije u jutarnjem programu Sarajevsko jutro i predstaviti naše implementirane aktivnosti (slike Prilog D i Prilog D1).

Kao finalnu fazu, proveli smo evaluaciju naših aktivnosti kroz anketu sa učenicima, gdje je očekivano najveći broj učenika iskazao zadovoljstvo sa urađenim projektom i prilikom koja im je omogućena da se međusobno upoznaju i druže, jer im toga nedostaje i u okolnostima kada nije pandemija, a još u većoj mjeri od kada pandemija traje ali i usvajanje prethodno navedneih vještina.

(Opis postupaka i koraka u realizaciji. U tekstu naznačite naziv i broj priloga koji se odnosi na taj segment/fazu realizacije.)

minimalno 300 - maksimalno 1000 riječi

EFEKTI; POSTIGNUTI REZULTATI

Ključni efekat koji mi je bio cilj, i koji smatram da je postignut jeste buđenje empatije kod učenika, promjene u njihovom odnosu prema drugima, odnos pri shvatanju na primjer migracija, i onog kroz šta prolazi neko koga njegova mikrokultura, zajednica i na kraju krajeva društvo označi drugačijim od drugih. Zatim, ono što je važno, jeste da smo na drugačiji način predstavili gradivo, inkluziju, socijalnu marginalizaciju, budući da se kroz ovaku vrsta rada i edukacije ruše barijere profesor učenik, i smanjuje se jaz između nastavnika i učenika, to postaje više određena vrsta partnerskog odnosa. Učenici su stavljeni u fokus, dakle pokušali smo vratiti čari učenju, bez stresa od ocjena već učenja za život, odnosno kod učenika smo uspjeli probuditi osjećaj za vrijednosti, za razumijevanje vrijednosti, kako sam već ranije pisala buđenje empatije, ali i možda još važnije učenici su stekli sposobnosti da ustvari razumiju potrebe drugih, da ruše predrasude, da sebe zamisle na mjestu te druge osobe i da ne sude unaprijed kao i da ustvari aktivno slušaju jedne druge, a što je jedna od

NAGRADA ZA
INOVATIVNE
NASTAVNIKE

FORMULAR ZA PRIJAVU /NAGRADA ZA INOVATIVNE NASTAVNIKE/CE 2021.

odlika kritičkog mišljenja. Smatram da rezultati koje smo mi postigli, kroz korake koji su opisani u planu realizaciju, mogu biti korisni i drugima, da iste primijene i na svojim časovima.

(Koje ste rezultate postigli? Kako to znate i čime možete potkrijepiti?)

minimalno 200 - maksimalno 400 riječi

Dodatni komentari i sugestije drugim nastavnicima koji bi željeli implementirati vašu ideju

Smatram da nas je pandemija naučila da smo mi nastavnici jedni drugima najveća podrška, jer smo se u radu pogotovo u protekloj godini oslanjali jedni na druge, pomagali jedni drugima a sve sa ciljem da učenicima obezbijedimo bolje i kvalitetnije obrazovanje. Biće mi zadovoljstvo ako moja praksa inspiriše nekoga.

NAGRADA ZA
INOVATIVNE
NASTAVNIKE